

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 240/2025-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek **1. FROSTKOR, s. r. o.**, Petrovianska 34/A, Prešov, IČO 45 564 710, a **2. FROST a.s. Prešov**, Hlavná 57, Prešov, IČO 36 472 476, zastúpených advokátom JUDr. Ladislavom Scholczom, Krmanova 16, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 173/2022 z 25. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 27. augusta 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľiek, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhujú zrušiť a vrátiť vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľky si uplatnili právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľky vystupovali v procesnom postavení žalovaných v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 14C/9/2013 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, konkrétne že nebohá právna predchodkyňa žalobcov bola ku dňu smrti vlastníčkou pozemku parc. č. KN-E 117/4 v katastrálnom území Haniska v podiele 8/24, po ktorej sú žalobcovia oprávnenými dedičmi. Dotknutý pozemok získali právni predchodcovia zomrelej do vlastníctva na základe prídeltu po konfiškácii v roku 1948, čo preukazovali výmerom zo 7. apríla 1948 (prídelová listina neexistuje, pozn.), ktorý nebol intabulovaný v pozemkovej knihe. Ako vlastník bol až do roku 1958 evidovaný v pozemkovej knihe [REDAKOVANÉ], ktorému bol pozemok skonfiškovaný. K 22. septembru 1958 došlo k zápisu vlastníctva v prospech československého štátu bez osobitného návrhu a právneho titulu

(tzv. druhá konfiškácia), ktorý následne sporný pozemok zveril hospodárskou zmluvou do správy Východoslovenským hydínarským závodom, n.p. Košice k 1. augustu 1968. Uznesením vlády Slovenskej republiky z 26. mája 1992 došlo k schváleniu privatizačného projektu štátneho podniku Východoslovenské hydínarské závody, Košice na priamy predaj za trhovú cenu (privatizačný nadobúdateľ vstúpil do držby 15. mája 1995) a následne k ďalším zmluvným prevodom vlastníctva až na sťažovateľky.

3. Okresný súd (v poradí tretím) rozsudkom č. k. 14C/9/2013-598 z 22. februára 2017 žalobu zamietol s odôvodnením, že právni predchodcovia žalobcov sa stali vlastníckmi spornej nehnuteľnosti na základe výmeru Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy 7. apríla 1948. Právni predchodcovia žalovaných však nadobudli vlastnícke právo na základe privatizácie od podniku, ktorý bol evidovaný v katastri nehnuteľností ako vlastník nerušene po dlhý čas, boli dobromyseľní po celú vydržaciú dobu a nemožno od nich vyžadovať žiadne ďalšie opatrenia v zmysle väčšej opatrnosti. V konaní bolo sporným prerušenie dobromyseľnosti držby, keďže žalobcovia namietali, že si uplatnili vlastnícke právo k nehnuteľnosti v konaniach sp. zn. 16C/89/96 a 9C/163/98. Okresný súd k tomu uviedol, že v konaní sp. zn. 9C/163/98 bola žaloba zamietnutá pre predloženie nepravého výmeru a konanie sp. zn. 16C/89/96 sa týkalo inej parcely (č. 117/8). Okresný súd vyhodnotil, že žalobcovia boli po dlhú dobu nečinní, vlastnícke právo nevykonávali, ani po roku 1989 sa aktívne nezaujímali o svoje práva, neuplatnili si reštitučný nárok, a preto dospel k záveru, že v danej veci prevážil princíp právnej istoty a legitímneho očakávania ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere, čo zodpovedá aj spravodlivému usporiadaniu vzťahov. V konaní teda nebol preukázaný opak údajov zapísaných v katastri podľa § 70 ods. 1 katastrálneho zákona.

4. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcov rozsudkom sp. zn. 19Co/90/2017, 19Co/91/2017 z 10. apríla 2018 rozsudok okresného súdu v časti zamietnutia žaloby potvrdil a výrok o trovách konania zrušil. Krajský súd v odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie dal zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na podstatné argumenty sporových strán. Krajský súd poukázal na obsah nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 460/2017-73 z 20. decembra 2017 vydaný v inej veci totožných strán sporu (iná parcela – konanie vedené pod sp. zn. 29C/115/2012, pozn.). Z tohto nálezu v podstatnom vyplýva, že skutkové okolnosti veci indikujú absenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vlastníckeho práva žalobcov, pretože sťažovatelia neuplatnili svoj reštitučný nárok riadne a včas zo subjektívnych dôvodov. Nad nedbanlivosťou a laxným prístupom k vlastníctvu je potrebné uprednostniť ochranu bdelého nadobúdateľa v dobrej viere.

5. Proti tomuto rozsudku žalobcovia podali dovolanie. Najvyšší súd napadnutým uznesením zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s odôvodnením, že žalobcovia vo svojom odvolaní uplatnili zásadnú námietku straty dobromyseľnosti na strane žalovaných na základe uplatnenia práv žalobcov v konaní sp. zn. 16C/89/96, kde bol spochybnený titul konfiškácie z roku 1958, od ktorého žalovaní odvodzujú nadobudnutie vlastníckeho práva. Krajský súd len stroho a formálne uviedol, že žalovaní nadobudli vlastnícke právo vydržaním po uplynutí vydržacej lehoty počítanej od vstupu do držby v dôsledku privatizácie – 15. máj 1995. V ďalšom odkázal na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 460/2017, ktorý sa dobromyseľnosťou zaoberal výlučne vo vzťahu k žalobcom a ich právnym predchodcom, nie k žalovaným. Tým došlo k rozporu so závermi okresného súdu o tom, že (i) predchodcovia žalobcov sa stali vlastníckmi výmerom o vlastníctve bez ohľadu na absenciu intabulácie a (ii) na platné nadobudnutie vlastníctva štátom konfiškáciou v roku 1958 chýbali podklady. Keďže krajský súd uviedol, že sa v plnom

rozsahu stotožňuje so závermi okresného súdu, ide o vnútornú rozpornosť, zmätočnosť rozhodnutia. Zároveň osobitne vytkol krajskému súdu absenciu reakcie na zásadnú námietku uplatnenú v odvolaní. Z uvedených dôvodov zrušil rozsudok krajského súdu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ako *obiter dictum* uviedol najvyšší súd úvahy k právnym aspektom posudzovaného problému vo vzťahu k žalobcom, ako aj žalovaným.

II.

Sťažostná argumentácia

6. Zo sťažostnej argumentácie sťažovateľiek vyplýva, že považujú kasačné napadnuté uznesenie za nadbytočné a bezdôvodne vytvárajúce stav právnej neistoty, pretože určilo ďalší zbytočný smer, ktorým majú nižšie súdy vec posudzovať. Skutkovo a právne identická vec bola vyriešená nálezom sp. zn. I. ÚS 460/2017, na ktorý rozsudok krajského súdu odkazoval a ktorý konštatoval, že na strane žalobcov nie je ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení vlastníctva. Len z dôvodu iného právneho názoru najvyššieho súdu nemôže byť narušaná právna istota sťažovateľiek. V skutkových a právnych okolnostiach veci neboli dané podmienky pre výnimku z nezmeniteľnosti právoplatného súdneho rozhodnutia. Absentuje teda akýkoľvek ústavne prijateľný dôvod vydania napadnutého uznesenia. Dôvody zmätočnosti uvedené najvyšším súdom považujú sťažovateľky za také, ktoré nemôžu privodiť rozhodnutie priaznivejšie pre žalobcov a ich intenzita v kontexte celého súdneho konania nemôže odôvodniť zrušenie právoplatného rozhodnutia a predstavovať relevantný zásah do práva na spravodlivý proces na strane žalobcov. Sťažovateľky vyčítajú napadnutému uzneseniu aj právne úvahy uvedené ako *obiter dictum*, čím si podľa ich názoru dovolací súd sám vytvoril postup posúdenia dovolania z nikým nenamietaných hľadísk.

7. Sťažovateľky zastávajú názor, že pre účely navrátenia vlastníckeho práva žalobcom samotné očakávanie, že bude akceptované prežitie niekdajšieho vlastníckeho práva, ktoré však už dlho nemožno účinne vykonávať (minimálne od roku 1958, podľa záveru ústavného súdu v náleze sp. zn. I. ÚS 460/2017 ani od roku 1948), ochranu nepožíva. V zmysle výkladu čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) sa za majetok, ktorý požíva ochranu, považujú len „majetky existujúce“ alebo „majetkové hodnoty vrátane pohľadávok, o ktorých môže osoba tvrdiť, že má aspoň legitímnu nádej na ich zhmotnenie“. V zmysle čl. 1 dodatkového protokolu sa za majetok nepovažuje nádej na uznanie bývalého vlastníckeho práva, ktorého výkon už nie je dlho efektívny. Od počiatku bolo konanie sťažovateľiek vo vzťahu k sporným pozemkom konaním absolútnych vlastníkov, ktorí boli dobromyseľní k nadobúdacím titulom, na základe ktorých sa stali vlastníkmi sporných pozemkov. Naproti tomu boli žalobcovia vo vzťahu k vlastníctvu sporných pozemkov pasívni.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktoré sťažovateľky videli v zrušení právoplatného rozhodnutia krajského súdu napriek tomu, že neboli dostatočne vážne dôvody na zásah do právnej istoty sporových strán. Zároveň namietajú porušenie ochrany svojho vlastníckeho práva v dôsledku zásahu najvyššieho súdu do právoplatne skončenej veci.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

9. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem poskytnutých všeobecným súdom s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody v ústavne relevantnej intenzite.

10. Vo vzťahu k preskúvaniu zrušujúcich rozhodnutí dovolacieho súdu ústavný súd konštantne zaujíma zdržanlivý postoj s poukazom na „výsledkový“ charakter základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Úlohou ústavného súdu je posúdiť, či je konanie pred všeobecným súdom spravodlivé ako celok (pozri tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Komanický proti Slovenskej republike zo 4. 6. 2002, č. 32106/96, bod 47). To je v zásade možné až po jeho definitívnom skončení. Povinnosť chrániť základné práva totiž majú aj všeobecné súdy a až v prípade, keď v tejto úlohe zlyhajú, môže do ich činnosti zasiahnuť ústavný súd. Ústavný súd preto spravidla nepristupuje k prieskumu zrušujúcich rozhodnutí všeobecných súdov a nezasahuje do prebiehajúceho, ešte neskončeného konania pred nimi (II. ÚS 562/2018, II. ÚS 406/2018, III. ÚS 481/2017).

11. Prieskum kasačných rozhodnutí je judikatúrou pripustený len veľmi výnimočne, a to v situácii, keď by namietané pochybenie zaťažilo celý ďalší proces zásadnou vadou, ktorá by už nebola reparovateľná v ďalšom konaní vedenom všeobecnými súdmi vrátane konaní opravných (III. ÚS 46/2013, I. ÚS 227/2018). K preskúvaniu kasačného rozhodnutia ústavný súd pristúpi len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich súdne konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (I. ÚS 213/2017, III. ÚS 541/2015).

12. Vychádzajúc z citovanej judikatúry a zohľadňujúc argumentáciu sťažovateľiek v ústavnej sťažnosti, sa úloha ústavného súdu v posudzovanej veci obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o potrebe zrušenia dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu. S poukazom na odôvodnenie napadnutého uznesenia sumarizované v bode 5 tohto uznesenia ústavný súd zastáva názor, že spĺňa ústavné požiadavky na riadne odôvodnenie, je zrozumiteľné a logické. K zrušeniu rozsudku krajského súdu došlo z dôvodu nedostatku jeho dôvodov, ktorý má takú intenzitu, že zasahuje do práva žalobcov na spravodlivý proces, pretože v ňom absentuje odpoveď na kľúčovú námietku žalobcov o nepretrvaní dobromyseľnosti právnych predchodcov sťažovateľiek v držbe spornej nehnuteľnosti, čo je predpokladom zamietnutia ich žaloby. Zároveň najvyšší súd identifikoval a riadne odôvodnil vnútornú rozpornosť argumentácie krajského súdu. Tieto dôvody považuje ústavný súd za dostatočne relevantné pre vydanie kasačného uznesenia. Dôvodom teda nebol len iný právny názor najvyššieho súdu, ako to tvrdia sťažovateľky.

13. Vo vzťahu k námietke nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení vlastníctva v tejto veci ústavný súd poukazuje na nález č. k. IV. ÚS 295/2012-37 z 28. augusta 2012, v ktorom

ústavný súd zaujal stanovisko ku konkurencii reštitučného nároku a nároku na určenie vlastníctva žalobcov konkrétne vo vzťahu k parcele č. 117/4, ktorá je predmetom aj tohto konania. V ňom ústavný súd konštatoval, že boli porušené ústavné práva žalobcov, pretože sa všeobecné súdy nezaoberali meritórne určením, či im vlastnícke právo svedčí alebo nie. Všeobecným súdom preto nemožno vyčítať, že sa tam uvedeným právnym názorom riadili a vec meritórne prejednali.

14. Pokiaľ sťažovateľky namietali uvedenie úvah najvyššieho súdu ako *obiter dictum*, k tomu ústavný súd konštatuje, že podľa obsahu tejto časti napadnutého uznesenia ide o popis jednotlivých právnych aspektov, ktoré považuje najvyšší súd za potrebné v ďalšom konaní vyriešiť, a ich logickú postupnosť. Najvyšší súd neponúka ich vyriešenie, neposkytol záväzný právny názor, ako majú byť vyriešené, len uvádza, čím sa má krajský súd zaoberať a vyhodnotiť to podľa svojho vlastného uváženia. Nejde teda o nesprávny záväzný právny názor, ktorý by znamenal pevnú pozíciu do ďalšieho konania, alebo procesný exces, ktorý by odôvodňoval zásah ústavného súdu do ešte neskončeného súdneho konania. Ústavný súd považuje za vhodné a hospodárne zo strany najvyššieho súdu tieto aspekty pomenovať už v zrušujúcom uznesení.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v prejednávanej veci nezistil žiadne extrémne vybočenie z procesných štandardov, a preto nemal dôvod do napadnutého kasačného uznesenia najvyššieho súdu zasahovať a ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny:

16. Sťažovateľky namietali aj zásah do ich vlastníckych práv, ku ktorému malo dôjsť bezdôvodným zrušením právoplatného rozsudku krajského súdu. Keďže ústavný súd nezistil neústavnosť zásahu najvyššieho súdu, nie sú splnené ani predpoklady vyslovenia porušenia vlastníckeho práva sťažovateľiek. V pokračujúcom súdnom konaní pred krajským súdom môžu sťažovateľky uplatňovať svoju argumentáciu smerujúcu k ochrane ich vlastníctva.

17. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, nebolo dôvodné rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľiek.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu